

Mörkläggningen mildras

Svea hovrätt har gjort förvaltningen och rättsväsendet en stor tjänst genom att lägga på mörkläggningen i Haijbyaffären. Detta har skett genom att hovrätten i princip beslutat offentlighet för de vittnesmål som framkommit i processen mot Haijby för utpressning, en process där tidigare rådhusrätten under total sekretess dömt Haijby till lagens strängaste straff. Mot bakgrunden av hovrättens beslut ter sig hovets och regeringens hemlighetsmakeri och försök att hålla allmänheten i ovetenhet än mera konstiga och klandervärda.

Vad som hittills framkommit tyder på att den Haijbyaffär som under de senaste åren format sig till en skandal började med att hovet inskred för att genom penningåvor hindra en rättegång om skilsmässa mellan makarna Haijby, som skulle ha blottat kung Gustaf V:s förbindelser med Haijby. En rad höga hovfunktionärer, bland dem dåvarande riksmarskalken, deltog i aktionen. Några stiftsjungfrur i pressen, med Svenska Dagbladet i spetsen, har blivit så förskräckta att de inte vågar ge riktiga referat. Hittills har emellertid vittnesmålen inte kommit att omfatta den tid då skilda höga ämbetsmän ingrep med olämpliga eller lagstridiga åtgärder för att tysta Haijby. Hur än den nu pågående processen gestaltar sig, borde det vara självfallet att vad som redan avslöjats ledde till att justitiekanslerns utredning från förra våren gjordes tillgänglig för offentligheten.

Enligt ett vittnesmål skulle före överståhållaren Nothin

i oktober 1938, då han fick kännedom om utbetalningarna till Haijby, ha förklarat: "Är ni alldeles galna, tänker ni ruinera kungen? Nu tar jag själv hand om den här saken." I sina huvuddrag är hr Nothins tvivelaktiga manövrer i saken under de följande åren kända, men en rad dunkla punkter finns. Hr Nothin lär emellertid inte vara inkallad som vittne, vilket däremot är fallet med den minst lika komprometterade kriminalintendenten Zetterquist. Hr Nothin har på särskild begäran nyss fått en försäkran om att han åtnjuter regeringens fulla förtroende.

Är alla regeringens medlemmar ur stånd att fatta att underdånigheten och den subalterna diskretionen drivits för långt?